

Ю. О. Шолудько

студентка 6 курсу ЕПФ

спеціальність «Право»

Науковий керівник:

О. М. Потопахіна

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

У науковій статті досліджуються основні етапи реформування Збройних Сил України в умовах трансформації економіки України. Це пов'язано зі стрімкими змінами у суспільних відносинах, в економіці, а також у законодавстві, яке регламентує соціальний захист населення і, зокрема, військовослужбовців, реформуванням Збройних Сил України та необхідністю наближення їх до європейських стандартів.

Ключові слова: соціальний захист, військовослужбовці, військова служба, законодавство України.

Постановка проблеми. Конституція України створює правові основи для регулювання соціального захисту військовослужбовців. Так, ст. 17 Конституції України визначає гарантії соціального захисту військовослужбовців: «Держава забезпечує соціальний захист громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їх сімей» [1]. Саме ці конституційні положення є правовою основою для інших законодавчих актів щодо соціального захисту військовослужбовців.

Міжнародно-правове регулювання соціального захисту військовослужбовців здійснюється на основі правових норм, що містяться у міжнародних договорах, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України і які, відповідно, є частиною національного законодавства України. З огляду на особливий характер виконання обов'язків військової служби Міжнародні пакти про права людини 1966 р. передбачають можливість обмеження деяких прав військовослужбовців. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права п. 2 ст. 22 також містить по-

ложення про можливість обмеження права на свободу асоціацій, для осіб, які входять до складу збройних сил і поліції [2, ст. 22].

У сучасних умовах великого значення набувають міжнародно-правові акти, що закріплюють соціальний захист військовослужбовців у період ведення бойових дій. Найважливішими з них є: Женевська конвенція про поліпшення участі поранених і хворих у діючій армії; Женевська конвенція про поліпшення участі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі; Женевська конвенція про поводження з військовополоненим; Римський статут міжнародного кримінального суду (прийнятий 17 липня 1998 р.) та інші [3].

Військовослужбовці є рівноправними громадянами держави й мають повний обсяг прав та свобод, визначених міжнародними правовими нормами та відповідними конституційними засадами, серед яких важливе місце посідає право на соціальне забезпечення. Сьогодні військовослужбовців цілком обґрунтовано можна вважати соціально вразливою категорією населення, оскільки додаткові навантаження, покладені на них у зв'язку із виконанням військового обов'язку, не завжди належним чином забезпечені відповідними гарантіями та компенсаціями з боку держави та суспільства. Це певним чином пов'язано з зовнішніми негативними факторами, такими як нівелювання престижу військової служби, зниження рівня боєздатності Збройних Сил України, економічна неспроможність держави у повному обсязі виконати взяті на себе зобов'язання щодо соціального забезпечення військовослужбовців. Навіть триваючий військовий конфлікт на території України докорінно не зумів виправити ставлення держави до військовослужбовців: постійно можна чути новини, що держава не забезпечує військових одягом, технікою, їжею, навіть лікування поранених взяли на себе волонтери. Така ситуація вимагає докорінного реформування механізму соціального забезпечення військовослужбовців, провідна роль у регулюванні якого, на нашу думку, має належати державі, а не добровольцям.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі аспекти досліджуваної теми розглянуто у роботах таких вчених, як:

В. С. Андреева, В. А. Ачаркана, Н. В. Артамонова, Н. Б. Болотіна, І. Л. Бородіна, Н. В. Вітрука, О. Д. Зайкіна, М. Л. Захарова, Р. І. Іванова, О. Є. Козлова, А. М. Колодій, І. М. Коропатніка, І. І. Литвина, Н. І. Матузова, Ю. І. Мігачова, В. Ф. Погорілко, С. В. Петкова, П. Д. Пилипенка, В. Й. Пашинського, П. М. Рабіновича, О. Ю. Синявської, І. М. Сироти, В. А. Тарасова, В. Я. Тацій, Я. М. Фогель, М. І. Хавронюка, І. С. Ярошенка та інших визначних юристів. Проте реалії свідчать, що проблема практичної реалізації й забезпечення цього права потребує подальших наукових напрацювань.

Метою наукової статті є дослідження соціального забезпечення військовослужбовців за законодавством України.

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі реформування Збройних Сил України в умовах трансформації економіки України питання соціального захисту військовослужбовців є проблемним. Це пов'язано зі стрімкими змінами в економіці, у суспільних відносинах, а також у законодавстві, яке регламентує соціальний захист населення і, зокрема, військовослужбовців, реформуванням Збройних Сил України та необхідністю наближення їх до європейських стандартів.

Військова служба у Збройних Силах — це дуже важливий вид діяльності, покликаний гарантувати національну безпеку України. За своєю суттю вона є діяльністю військовослужбовців, для якої характерні певні обмеження: чітка регламентація професійної діяльності, поведінки та побуту; певні обмеження у деяких особистих, громадянських, політичних та соціально-економічних правах (наприклад, військовослужбовцям заборонено вступати до політичних партій, або членство у таких на період служби призупиняється; свобода слова, доступ до отримання інформації обмежуються таким поняттям, як «нерозголошення військової таємниці»); відсутність звичних умов життя; звуження кола людей, з якими спілкується військовослужбовець і його сім'я. Діяльність військовослужбовців, які виконують конституційний обов'язок із захисту Вітчизни, часто пов'язана з ризиком для життя [4].

Військовослужбовці користуються усіма правами і свободами людини та громадянина, гарантіями цих прав і свобод, закрі-

пленими у Конституції України та законах України. У зв'язку з особливим характером військової служби, яка пов'язана із захистом Вітчизни, військовослужбовцям надаються визначені ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» пільги, гарантії та компенсації. Ніхто не вправі обмежувати військовослужбовців та членів їх сімей у правах і свободах, визначених законодавством України [5, ст. 190].

Соціальне забезпечення військовослужбовців визначається як система норм різних галузей права, які гарантують реалізацію військовослужбовцями своїх законних прав та інтересів, матеріальне та інше забезпечення у розмірах, що стимулюють зацікавленість громадян у військовій службі і створюють умови для якісної реалізації службових прав та виконання службових обов'язків, державне й інші види особистого страхування, що безпосередньо впливає на рівень боєздатності збройних сил та воєнної безпеки держави [5, ст. 400].

Основна мета соціального захисту військовослужбовців — всебічне забезпечення особового складу та членів їх сімей, яке б компенсувало ті обмеження, що встановлені для військових у діючому законодавстві, та умови служби, які властиві саме цій категорії працівників.

О. П. Сайнецький, досліджуючи питання особливості соціального забезпечення військовослужбовців ЗС України, зазначає, що це особи, які знаходяться в особливих умовах, умови життя яких суттєво відрізняються від умов життя інших осіб. Тому до цієї категорії слід застосовувати саме соціальне забезпечення, яке є конкретним втіленням заходів соціального захисту в особливих випадках, за умови настання соціального ризику [6, с. 207].

Такої ж думки дотримується і С. П. Пасіка, який відстоює позицію, що до військовослужбовців та членів їх сімей доцільно застосовувати термін «соціальне забезпечення», а «соціальний захист» — до осіб, звільнених з військової служби, таких, що втратили спроможність самостійно забезпечувати себе та свою сім'ю на належному рівні. Він вважає, що соціальне забезпечення військовослужбовців — це система економіко-правових заходів, спрямованих державою на надання військовослужбов-

цям належного рівня грошового, медичного, житлового, речового, продовольчого та інших видів забезпечення для забезпечення їх життєдіяльності, враховуючи складність виконання покладених на них спеціальних завдань [7, с. 18].

Н. Б. Болотіна структурно соціальний захист в Україні ділить на державний соціальний захист, що складається із загальної системи соціального захисту (загальнообов'язкове державне соціальне страхування та державна соціальна допомога), спеціального соціального захисту та додаткового спеціального захисту і недержавне соціальне забезпечення (недержавне пенсійне забезпечення, недержавні соціальні послуги) [8, с. 37].

М. О. Шишлюк вважає, що саме система матеріального забезпечення і є додатковим видом соціального захисту військовослужбовців, до якої входить грошове, житлове, речове, медичне і продовольче забезпечення [9, с. 282].

С. П. Пасіка, проаналізувавши співвідношення термінів «соціальний захист» та «соціальне забезпечення», дійшов висновку, що у 1991 р. з прийняттям Закону України «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 року була здійснена заміна поняття із «соціального забезпечення» на «соціальний захист», оскільки до 1991 р. для такої категорії, як військовослужбовці, застосовувався термін «соціальне забезпечення». Застосування цих термінів у чинному законодавстві здійснюється без достатнього врахування їх наукового визначення та змістовного навантаження [10, с. 45–46].

Аналізуючи наведені наукові визначення соціального захисту та соціального забезпечення військовослужбовців ми можемо вважати, що останнє визначення щодо соціального забезпечення військовослужбовців є більш доцільним. Проте, є необхідність уточнення стосовно соціального захисту осіб, звільнених з військової служби, оскільки пенсійне забезпечення таких осіб відноситься до соціального забезпечення, але за формою фінансування відноситься до загальнообов'язкового державного соціального страхування, фінансування якого здійснюється за рахунок коштів Пенсійного фонду.

Основними правовими актами, що регулюють права і свободи людини і громадянина, включаючи і військовослужбовців, у правовій державі виступають закони. До законодавчого регулювання соціального захисту військовослужбовців, належать закони України: «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 р., «Про Збройні Сили України» від 6 грудня 1991 р., «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» від 9 квітня 1992 р., «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» від 22 жовтня 1993 р., «Про статус ветеранів військової служби і ветеранів органів внутрішніх справ та їх соціальний захист» від 24 березня 1998 р. та інші [11].

Законом «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 року регламентовано: забезпечення громадянських прав і свобод військовослужбовців; реалізацію військовослужбовцями права на свободу світогляду і віросповідання; недоторканність військовослужбовця; основні права військовослужбовців, пов'язані з проходженням служби; право військовослужбовців на вибір місця проживання і виїзд за кордон; грошове забезпечення військовослужбовців; продовольче, речове та інше забезпечення військовослужбовців; службовий час і час відпочинку військовослужбовців; право військовослужбовців на відпустки; право військовослужбовців на охорону здоров'я та медичну допомогу; забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей жилими приміщеннями; право військовослужбовців та членів їх сімей на освіту; пільги військовослужбовцям та членам їх сімей; пенсійне забезпечення і допомога; одноразова грошова допомога у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів; статус осіб, які мають право на призначення та отримання одноразової грошової допомоги; право на відшкодування заподіяної шкоди; соціальні гарантії прав членів сімей військовослужбовців; право військовослужбовців на оскарження неправомірних рішень та дій, отримання правової допомоги [5, ст. 190].

Військова служба відноситься до особливої сфери діяльності, тому військовослужбовці для якісного виконання своїх обов'язків потребують різних видів забезпечення: матеріального, продовольчого, речового, житлового, медичного та інших. У Збройних Силах України є такі види соціального забезпечення: грошове; речове; медичне забезпечення; житлове; продовольче; виплата одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті), інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності військовослужбовців.

Так, згідно зі статтею 14 ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» військовослужбовці та члени їх сім'ї мають право на пільги, гарантії та компенсації [5, ст. 14].

Пільги — це переваги та привілеї, які надаються військовослужбовцям на підставі чинного законодавства з метою компенсації певних обмежень їх прав і свобод, пов'язаних із перебуванням на військовій службі та стимулюванням зацікавленості в її проходженні. Пільги розрізняються за категоріями осіб та військовослужбовців, які мають на них право, періодичністю їх надання (одноразові, щомісячні, щорічні) та ступенем персоналізації (одноособові та сімейні).

Військовослужбовці мають право на професійно-побутові пільги, такі як безоплатний проїзд:

1) залізничним, повітряним, водним та автомобільним (за винятком таксі) транспортом: а) у відрядження; б) у відпустку в межах України; в) при переведенні на нове місце проходження військової служби або у зв'язку з передислокацією військової частини; г) до місця проживання, обраного при звільненні з військової служби, в межах України;

2) всіма видами транспорту загального користування міського, приміського та міжміського сполучення (за винятком таксі) тільки військовослужбовці строкової військової служби.

При переведенні військовослужбовців на нове місце проходження військової служби або звільненні з військової служби вони мають право на безоплатне перевезення до 20 тон особистого майна у контейнерах із попереднього місця проживання до нового залізничним транспортом, а там, де такого виду

транспорту немає, іншими видами транспорту (за винятком повітряного). У разі перевезення особистого майна в окремому вагоні, багажем та дрібною відправкою їм відшкодовуються фактичні витрати, але не більше вартості перевезення майна в контейнері вагою 20 тон.

Члени сімей військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби) мають право на безоплатний проїзд залізничним, повітряним, водним та автомобільним (за винятком таксі) транспортом: 1) від місця проживання до місця проходження військової служби військовослужбовця, у зв'язку з його переведенням; 2) до місця проведення відпустки військовослужбовцем у межах України; 3) при звільненні військовослужбовця з військової служби, а також у разі загибелі (смерті) військовослужбовця до обраного місця проживання у межах України.

Військовослужбовці, які стали інвалідами внаслідок бойових дій, учасники бойових дій та прирівняні до них особи, а також батьки військовослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісти під час проходження військової служби, користуються правом безоплатного проїзду всіма видами міського пасажирського транспорту загального користування (крім таксі) у межах адміністративного району за місцем проживання, залізничного та водного транспорту приміського сполучення та автобусами приміських маршрутів. Вони мають право на 50-відсоткову знижку при користуванні міжміським залізничним, повітряним, водним та автомобільним транспортом відповідно до закону. Військовослужбовець строкової військової служби, якого засуджено до тримання у дисциплінарному батальйоні військовослужбовців, та члени його сім'ї права на пільги не втрачають.

ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» від 20 грудня 1991 року стаття 9 передбачає грошове забезпечення військовослужбовців [5, ст. 9]. Держава гарантує військовослужбовцям достатнє матеріальне, грошове та інші види забезпечення в обсязі, що відповідає умовам військової служби, стимулює закріплення кваліфікованих військових кадрів. Грошове забезпечення визначається залеж-

но від посади, військового звання, тривалості, інтенсивності та умов військової служби, кваліфікації, наукового ступеня і вченого звання військовослужбовця. За військовослужбовцями, захопленими у полон або заручниками, а також інтернованими у нейтральних державах або безвісно відсутніми, зберігаються грошове та інші види забезпечення. Сім'ям зазначених військовослужбовців щомісячно виплачується грошове забезпечення, у тому числі додаткові та інші види грошового забезпечення, у розмірах, що встановлені військовослужбовцю на день захоплення його у полон або заручником, інтернування у нейтральних державах або безвісної відсутності. Дія цього пункту не поширюється на військовослужбовців, які добровільно здалися у полон [5, ст. 17].

Пенсійне забезпечення військовослужбовців після звільнення їх з військової служби проводиться відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» від 9 квітня 1992 року.

Пенсії за вислугу років призначаються у таких розмірах:

а) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, які мають вислугу 20 років і більше: за вислугу 20 років — 50 процентів, а звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я, особам, звільненим зі служби у поліції на підставі частини першої статті 77 Закону України «Про Національну поліцію» — 55 процентів відповідних сум грошового забезпечення за кожний рік вислуги понад 20 років — 3 проценти відповідних сум грошового забезпечення;

б) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам, які мають право на пенсію за цим Законом, які мають страховий стаж 25 років і більше, з яких не менше 12 календарних років і 6 місяців становить військова служба, служба в органах внутрішніх справ, поліції, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-вико-

навчій службі України : за страховий стаж 25 років — 50 процентів і за кожний повний рік стажу понад 25 років — 1 процент відповідних сум грошового забезпечення;

в) особам офіцерського складу, прапорщикам і мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які звільняються з військової служби на умовах Закону України «Про державні гарантії соціального захисту військовослужбовців, які звільняються зі служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України, та членів їхніх сімей» : за вислугу 20 років — 50 процентів відповідних сум грошового забезпечення із збільшенням цього розміру на 3 проценти за кожний повний рік вислуги понад 20 років, але не більше ніж 65 процентів відповідних сум грошового забезпечення.

Максимальний розмір пенсії, обчислений відповідно до цієї статті, не повинен перевищувати 70 процентів відповідних сум грошового забезпечення, а особам, які під час проходження служби брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і віднесені в установленому законом порядку до категорії 1, — 100 процентів, до категорії 2, — 95 процентів.

Мінімальний розмір пенсії за вислугу років, що призначається відповідно до цього Закону, встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, визначеного законом [12, ст. 13].

Військовослужбовцям виплачуються грошова допомога на оздоровлення та державна допомога сім'ям з дітьми у порядку і розмірах, що визначаються законодавством України. Батькам та неповнолітнім дітям, а також дітям-інвалідам з дитинства (незалежно від їх віку) військослужбовців, які загинули чи померли або пропали безвісті у період проходження військової служби, державою виплачується одноразова грошова компенсація у розмірі суми державного страхування військовослужбовців з урахуванням коефіцієнта індексації грошових доходів.

Отже, втілення у життя соціальної політики щодо військовослужбовців здійснюється через державне пенсійне забезпечення, медичне обслуговування; державну соціальну допомогу;

пільги та компенсації. Проте слід наголосити на декларативності деяких заходів, що передусім пов'язано з недостатнім фінансуванням діяльності Збройних Сил. Часто відбувається звичайне дублювання вже існуючих норм, метою яких є не вирішення нагальних соціальних проблем, а лише декларування намірів зробити це у майбутньому. У таких нормах відсутній механізм реалізації закріпленого у них права, що зрештою унеможливує реалізацію військовослужбовцем свого права на практиці. Вищезазначене створює ілюзію повсякденного піклування держави про військовослужбовців Збройних Сил, а на практиці призводить до погіршення соціального забезпечення військовослужбовців.

Таким чином, базою для реформування системи соціально-го забезпечення військовослужбовців має стати вдосконалення нормативно-правової бази, а саме прийняття нормативно-правових актів, які відповідатимуть сучасному стану суспільних відносин та реальним економічним можливостям держави. Це можливо забезпечити тільки шляхом монетизації пільг, заміни натуральних видів забезпечення на цільові грошові виплати та наближення їх до європейських стандартів. При цьому найголовніша умова — це сувора відповідність бюджетних асигнувань на утримання Збройних Сил України наявному обсягу прав, гарантій, пільг і компенсацій для військовослужбовців, передбачених чинним законодавством без будь-яких винятків і обмежень [13, с. 171].

При цьому слід обов'язково мати на увазі досвід зарубіжних держав у цьому питанні. Аналіз правового регулювання соціального захисту військовослужбовців іноземних держав дозволяє виділити наступні особливості, притаманні нормам військового законодавства цих країн: по-перше, вони регулюють статус військовослужбовця не тільки як громадянина, а й як особливого суб'єкта суспільних відносин; по-друге, в основу правового регулювання системи соціального захисту військовослужбовців покладено принцип компенсації за конкретні тяготи і злигодні військової служби; по-третє, «військова правотворчість» має здійснюватися на законодавчому рівні; по-четверте, військове законодавство, щоб бути ефективним, має

бути систематизовано. Найважливішою особливістю соціального забезпечення з військовослужбовцями у зарубіжних державах є те, що у неї вбудована активна система захисту прав військовослужбовців.

Окрім того, має бути реформовано адміністрування сфери соціального забезпечення військовослужбовців. В. О. Шамрай та С. П. Пасіка вказують, що необхідно законодавчо розподілити повноваження між Міністерством оборони України та пенсійними й іншими соціальними фондами щодо охорони прав військовослужбовців, оскільки фінансування задекларованих державою пільг для військовослужбовців розпорошується та зникає на різних рівнях — державний бюджет, місцеві бюджети, пенсійні та соціальні фонди міністерства транспорту, житлово-комунального господарства тощо. Автори пропонують акумулювати всі кошти, призначені для соціального забезпечення військовослужбовців, на рівні Міністерства оборони. При цьому невикористані кошти (оплата за житло, безкоштовний проїзд до місця проведення відпустки, кошти на лікування тощо) повинні залишатися на рахунку Міністерства оборони з подальшим використанням на соціальні потреби конкретного військовослужбовця, бути персоніфіковані, оскільки бюджетом передбачаються ці кошти для кожного військовослужбовця, але з певних обставин вони не можуть ними скористатися [14, с. 70].

Висновки. Отже, на підставі вищевикладеного, можна зробити висновок, що система соціального захисту військовослужбовців на сучасному етапі вимагає реформування у двох частинах:

- 1) нормативно-правовій;
- 2) організаційно-інституційній.

Такі реформи мають бути здійснені на базі наукових досліджень з адаптацією міжнародних та зарубіжних стандартів до вітчизняних реалій.

Список використаних джерел

1. Конституція України [Текст]: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради. — 1996. — № 30. — Ст. 141.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права : Міжнародний документ від 19.10.1973 // [Електронний ресурс]. — Ре-

- жим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_043. — Назва з екрану.
3. Матеріали взяті з електронного ресурсу: Міжнародні документи // [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/shov>. — Назва з екрану.
 4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Міжнародний документ від 16.12.1966. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042. — Назва з екрану.
 5. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 № 2011-ХІІ [Текст] // Відомості Верховної Ради. — 1992. — № 15. — Ст. 190.
 6. Сайнецький О. П. Зміст та особливості соціального забезпечення військовослужбовців як правового явища [Текст] / О. П. Сайнецький // Митна справа. — 2013. — № 5 (89). — С. 204–209.
 7. Пасіка С. П. Адміністративно-правове регулювання соціального забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України [Текст]: автореф. дис.... канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / С. П. Пасіка. — 2011. — 20 с.
 8. Болотіна Н. Б. Право людини на соціальне забезпечення в Україні: проблеми термінів і понять [Текст] / Н. Б. Болотіна // Право України. — 2000. — № 4 — С. 35–40.
 9. Шишлюк М. О. Матеріальне забезпечення у зв'язку з необхідністю компенсації окремих видатків як додатковий вид соціального захисту військовослужбовців [Текст] / М. О. Шишлюк // Трудове законодавство : шляхи реформування. — 2013. — С. 281–283.
 10. Пасіка С. П. Формування системи соціального забезпечення військовослужбовців [Текст] / С. П. Пасіка, С. С. Ненько // Підприємництво, господарство і право. — 2011. — № 1(181). — С. 44–47.
 11. Матеріали взяті з електронного ресурсу. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_151. — Назва з екрану.
 12. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб [Текст]: Закон України від 09.04 1992 № 2263-ХІІ // Відомості Верховної Ради. — 1992. — № 29. — Ст. 400.
 13. Верба О. С. Соціальний захист військовослужбовців в Україні [Текст] / О. С. Верба // Юридична наука. — 2012. — № 2. — С. 164–172.
 14. Шамрай В. О. Повноваження органів державної влади у сфері соціального забезпечення військовослужбовців [Текст] / В. О. Шамрай, С. П. Пасіка // Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. — 2011. — № 1 (57). — С. 66–72.

J. A. Sholudko

student of the fourth course

Faculty of Economics and Law, specialty «Law»

The Research Supervisor:

O. M. Potopakhina, the Candidate of Jurisprudence, the Associate Professor,
the Associate Professor of the Department
of Civil Law Disciplines

**LEGAL REGULATION OF THE SOCIAL SECURITY
OF MILITARIES ACROAIG TO THE UKRAINIAN
LEGISLATION**

Summary

Nowadays the question of military social defence is extremely actual with due regard for the conditions of the transformation of Ukrainian economic. It is connected with rapid changes in economics in social relations and also in the legislation that regulates social defence of population and specifically the defence of servicemen. It is also connected with the reforms of the Ukrainian armed Forces and the necessity of their approaching the European standards.

Key words: social security, military, social defence, military service, Ukrainian legislation.